

Vår referens
Per Danielsson

Miljödepartementet

Epost: m.remissvar@regeringskansliet.se

Cc: m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd, SOU 2020:78

Statens geotekniska institut (SGI) har av Miljödepartementet erhållit rubricerat ärende med begäran om yttrande, avseende förslag till Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd, SOU 2020:78.

Bakgrund

Utredarnas uppdrag har varit att föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden. Det ska ske genom en ökad differentiering som tar hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringsstryck.

Det ska bli enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden. Förslagen ska på det sättet syfta till att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck.

Underlag som SGI har tagit del av

Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd. Statens offentliga utredningar. SOU 2020:78.

SGI:s kompetensområde

SGI är en expertmyndighet som arbetar för ett säkert, effektivt och hållbart byggande och ett hållbart användande av mark och naturresurser. SGI arbetar för att förebygga och minimera negativa effekter av erosion, ras och skred, samt geotekniska säkerhetsrisker i samband med översvämning.

SGI:s synpunkter

Utifrån utredningens syfte att föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden, har SGI följande synpunkter.

Att bygga nära vatten är alltid förenat med risker. Klimatförändringens effekter, så som stigande hav och ökade flöden i vattendrag, kommer att medföra mer översvämning och ökad stranderosion, som i sin tur kan leda till ras och/eller skred. Strandskyddet har indirekt haft en god effekt även ur detta perspektiv, eftersom det har lett till att bebyggelse och infrastruktur inte har placerats för nära stranden. Med ett försvagat strandskydd finns en stor sannolikhet att bebyggelse och infrastruktur kommer att placeras närmare vatten. **SGI anser** att i ett förändrat klimat bör samhället uppmuntra

till att bebyggelse och infrastruktur planeras och uppförs på ett längre avstånd från vatten, snarare än att uppmuntra strandnära byggande.

Om strandskyddet tas bort, eller försvagas, är det viktigt att markens lämplighet prövas enligt 2. kap plan- och bygglagen (PBL), vilket även nämns i utredningen. Strandnära områden är ofta olämpliga att bebygga utifrån geotekniska risker, så som erosion, ras och skred samt de geotekniska risker som uppstår i samband med översvämning. Dessa risker kommer på många platser att öka i framtiden i och med klimat-förändringen och dess effekter, som exempelvis stigande hav och ökade flöden i vattendrag. **SIGI anser** därför att markens lämplighet ska bedömas i varje enskilt fall där strandnära byggande i landsbygdsområden föreslås.

Om strandskyddet tas bort och landsbygdsområden ska prövas enligt PBL utifrån markens lämplighet, är det viktigt att erforderliga underlag finns tillgängliga och att kommunerna besitter rätt kompetens för att kunna bedöma markens lämplighet. **SIGI bedömer** att det finns en risk att vissa kommuner inte har tillräcklig kompetens för att bedöma markens lämplighet.

SIGI vill framhålla att vi inom Regional kustsamverkan Skåne/Halland arbetar med att ta fram underlag för en så kallad Klimatanpassningszon, som är tänkt att peka ut vilka områden vid kusten som är olämpliga att bebygga med avseende på kusterosion och översvämning. Klimatanpassningszonen kommer att ta hänsyn till stigande hav och att havet stiger även bortom år 2100. Den kommer också att finnas tillgänglig som planeringsunderlag för kommuner och regioner i deras arbete med översiktsplaner och regionplaner.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Johan Anderberg. Föredragande har varit Per Danielsson, Nationell samordnare stranderosion. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen HannaSofie Pedersen deltagit.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Johan Anderberg
Generaldirektör

Per Danielsson
Nationell samordnare stranderosion